

сложни характери на фона на българската действителност от края на Първата световна война. Скоро след излизането на романа „Поручик Бенц“, още през 1939 г., се появяват множество рецензии за него в най-авторитетните литературни издания: на Петър Динеков в сп. „Българска мисъл“ (кн. 5-6 от 1939 г.), на Мара Кинкел във в. „Българка“ (бр. 3 от 1939 г.), на Александър Ликов в сп. „Изкуство и критика“ (кн. 4-5 от 1941 г.) и др.

Според мен най-точна и изчерпателна е рецензията на Емил Коралов в сп. „Златорог“ (кн. 5 от 1939 г.). Емил Коралов често сътрудничи в „Златорог“ в рубриката „Преглед“ с отзиви за книги на талантиливи млади автори. Той категорично причислява Димов към талантиливите млади представители на „новата“ белетристика, която прави силно впечатление със своята нетрадиционност и с подчертано европейската си естетика. Почти всички критици, които сътрудничат на списанието – Владимир Василев, Георги Константинов, Малчо Николов, Петър Динеков, Георги Ценев, Йордан Бадев и др. – изразяват позиции в защита на родното, на национално-традиционното, което се развива в динамиката на европейските естетически тенденции и под тяхно влияние, без да губи българската си неповторимост, националната си екзотичност. И Емил Коралов от същите златорожки позиции оценява таланта на младия романист Димитър Димов – особено „дарбата му да психологизира и да рисува пластично“ (същото твърди и Петър Динеков на страниците на сп. „Българска мисъл“).

Екзотиката и екстравагантността в сюжета и в героите не дразнят нито Емил Коралов, нито Петър Динеков (за разлика от останалите критици Александър Ликов почти отрича романа). Доказателство, че в ония години българската критика е била в състояние да оцени такова необичайно новаторско произведение и е разбрала, че се е появил „блестящ талант“ е рецензията в списание „Златорог“.

¹ Д. Димов. Пропаганда в художествения живот. – „Златорог“, XVII, 1936, кн. 2, с. 70-73.

² Статията е писана по времето, когато писателят работи усилено върху първия си роман „Поручик Бенц“, който излиза на книжния пазар през 1938 г. и години наред не може да се продаде именно поради липсата на пропаганда и реклама от масов характер. Димов тогава е бил непознато писателско име и читателите са купували главно западни автори.

³ „Формиране на обществената душа“. – „Златорог“, XVII, 1936, кн. 8, с. 373-377.

⁴ Д. Димов, „Култ към деловия човек“. – „Златорог“, XIX, 1938, кн. 1, с. 30-32.